

Riktlinjer för kyrkunderhållsbidrag

Förutsättningar

Kyrkunderhållsbidraget (KUB) är en delkomponent inom det kyrkliga utjämningsystemet. KUB kan även ses som ett inomkyrkligt komplement till den statliga kyrkoantikvariska ersättningen (KAE). Till skillnad från KAE får dock KUB enbart användas till underhåll av kyrkobyggnader, men KUB får även användas till åtgärder på kyrkobyggnader som inte är skyddade i enlighet med kulturmiljölagen (Kulturmiljölagen (1988:950)).

Vid fördelning av KUB ska hänsyn tas till församlingens skattekraft, utdebiteringsnivå och rörelsekapital. Dessa faktorer är inte ensamma avgörande vid prövning av bidragsbehov utan hänsyn tas också till hur angelägna arbetena bedöms vara. Stiftsstyrelsen beslutar om fördelning av kyrkunderhållsbidraget.

Stiftet får använda högst 20 % av kyrkunderhållsbidraget till samordning av för flera församlingar/pastorat gemensamma åtgärder.

Lagar och regler

Kyrkoordningen

Enligt kyrkoordningen kan kyrkunderhållsbidrag utgå till församlingar och pastorat för underhåll av kyrkobyggnader.

Kulturmiljölagen (1988:950)

Alla kyrkor uppförda före år 1940 samt de kyrkor som är uppförda därefter och som av Riksantikvarieämbetet har erhållit särskilt skydd för sitt kulturhistoriska värde är skyddade enligt 4 kap. 3-4 §§ Kulturmiljölagen (1988:950).

En förutsättning för att bidrag skall utgå för arbeten på en kyrkobyggnad som är skyddad enligt kulturmiljölagen är att länsstyrelsen har godkänt de åtgärder för vilka bidrag söks. Länsstyrelsens tillstånd för åtgärderna ska föreligga innan ansökan om bidrag skickas in till stiftet. Om länsstyrelsens tillstånd ännu inte erhållits skall ansökan om sådant bifogas bidragsansökan.

Sedvanliga underhållsarbeten eller brådskande reparationsåtgärder får, enligt 4 kap. 5 § Kulturmiljölagen (1988:950), utföras utan tillstånd från länsstyrelsen. Sådana åtgärder skall enligt bestämmelserna i samma paragraf utföras med material och metoder som är lämpliga med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värde.

För tillbyggnader krävs i vissa fall bygglov enligt plan- och bygglagen. En förutsättning för bidrag i dessa fall är att kommunen är beredd att lämna erforderliga tillstånd.

Bidragsberättigade åtgärder

Kyrkounderhållsbidrag utgår till församlingar/pastorat för kostnadskrävande underhållsarbeten på kyrkobyggnader, såsom renoveringar och restaureringar. Kyrkounderhållsbidrag utgår inte till om- och tillbyggnadsarbeten. Till arbeten på kyrkobyggnad räknas även arbeten på klockstapel och fast inredning i kyrkobyggnad, såsom altaruppsats, altarring, predikstol, orgel eller bänkinredning.

Vid underhållsarbeten på en kyrkobyggnad kan kyrkounderhållsbidrag utgå för såväl de direkta byggnadskostnaderna som kostnader för medverkan av särskild expertis för förundersökning och projektering, antikvarisk medverkan och dokumentation under arbetet samt för särskild byggnadshistorisk undersökning i samband med att vissa åtgärder vidtas.

Prioriteringsordning vid fördelning:

- Åtgärder på kyrkobyggnadens klimatskal, d v s tak, fasader, fönster och dörrar.
- Arbeten på klockstapel och fast inredning såsom altaruppsats, altarring, predikstol, orgel eller bänkinredning.
- Kostnad för förundersökning, projektering, antikvarisk kontroll och dokumentation i samband med arbetena
- Åtgärder som syftar till att varaktigt förbättra förutsättningarna för att bevara de kulturhistoriska värdena som t ex klimatfrämjande åtgärder eller nyinredning för ändamålsenlig förvaring av värdefulla textilier

Bidrag kan också utgå till:

- Säkerhetsskapande åtgärder
- Tillgänglighetsskapande åtgärder

Bidrag utgår inte till:

- Om- och tillbyggnader
- Funktionsförbättrande åtgärder
- Driftskostnader
- Löpande underhåll av mindre karaktär
- Ny konstnärlig utsmyckning, anskaffning av inventarier
- Objekt och åtgärder som direkt rör begravningsverksamheten

Bidragets storlek

Bidrag utges i mån av tillgång på medel med 10-90 % av de totala bidragsberättigade kostnaderna för varje enskilt projekt. Prioritet och bidragets storlek bestäms genom en sammanvägning av församlingens ekonomi (skattekraft och utdebiteringsnivå, rörelsekapital och långfristiga skulder) samt åtgärdens angelägenhet.

Värt att notera är att det beslut om bidrag som stiftsstyrelsen fattar baseras på av församlingen eller pastoratet angivna bidragsberättigade arbeten. Om församling eller pastorat istället väljer att utföra arbeten i en mindre omfattning än vad som tidigare angetts i ansökan och kostnaderna därmed blir lägre, reduceras bidraget i motsvarande omfattning.

Kyrkounderhållsbidraget får användas till att förstärka andra bidragsformer i syfte att minska församlingens egeninsats.

Ansökningsförfarande

På ansökningsblanketten skall endast uppges de kostnader som avser bidragsberättigade åtgärder. Ansöker församlingen/pastoratet om andra bidrag för åtgärder för vilka kyrkobyggnadsbidrag sökes, skall detta redovisas i ansökan till stiftsstyrelsen. Ansökan sänds in i två exemplar och ska innehålla:

- För ändamålet avsedd blankett
- Åtgärdsbeskrivning
- Kostnadsberäkning inklusive moms
- Uppgifter om pastoratets ekonomiska ställning, budget
- Kopia av länsstyrelsens tillstånd för de åtgärder som ansökan avser om tillstånd krävs

Arbetena får ej påbörjas innan bidragsansökan lämnats in till stiftet. Varje kyrka måste ha en egen ansökan eftersom bidraget är objektsknutet.

Viktiga datum

31 oktober (År 0): Ansökan om kyrkounderhållsbidrag ska vara stiftet tillhanda

31 januari (År 1): Ansökningshandlingarna ska vara kompletta

September (År 1): Stiftsstyrelsen fattar beslut om fördelning av KUB för år 2

September-Oktober (År 1): Underrättelser om beslut skickas ut till berörda församlingar/pastorat

Januari (År 2) – December (År 3): Beviljade medel är tillgängliga för rekvisition

Efter att beslut meddelats disponerar församlingen bidraget under 2 år.